

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะเป็นการเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาลักษณะความเป็นพลเมืองดีในหนังสือเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหนังสืออ่านเพิ่มเติม ระดับประถมศึกษา ด้วยการวิเคราะห์หนังสือเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ทุกกลุ่มประสบการณ์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ระดับประถมศึกษา ตามรายชื่อในหนังสือรายชื่อหนังสือเสริมประสบการณ์ระดับประถมศึกษาเล่ม 2 เฉพาะของกรมวิชาการ ว่ามีเนื้อหา กล่าวถึงลักษณะความเป็นพลเมืองดีอย่างไร และมากน้อยเพียงใด

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาลักษณะความเป็นพลเมืองดีในหนังสือเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาลักษณะความเป็นพลเมืองดี ในหนังสือเรียนทุกระดับชั้น ทุกกลุ่มประสบการณ์ (รายละเอียดในตารางที่ 1 - 2)
2. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาลักษณะความเป็นพลเมืองดี โดยจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์ (รายละเอียดในตารางที่ 3 - 6)
3. ลำดับลักษณะความเป็นพลเมืองดี ในหนังสือเรียน (รายละเอียดในตารางที่ 7)
4. เนื้อหาลักษณะความเป็นพลเมืองดี จำแนกตามการจัดกลุ่มลักษณะความเป็นพลเมืองดี (รายละเอียดในตารางที่ 8)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาลักษณะความเป็นพลเมืองดี ในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ระดับประถมศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาลักษณะความเป็นพลเมืองดี ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมทุกกลุ่มประสบการณ์ ทุกระดับชั้น (รายละเอียดในตารางที่ 9 - 10)

2. ลำดับลักษณะความเป็นพลเมืองดีในหนังสืออ่านเพิ่มเติม (รายละเอียดในตารางที่ 11)
3. เนื้อหาลักษณะความเป็นพลเมืองดี จำแนกตามการจัดกลุ่มลักษณะความเป็นพลเมืองดี (รายละเอียดในตารางที่ 12)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสือเรียน ตามหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6		รวม	
	ความดี	ร้อยละ	ความดี	ร้อยละ	ความดี	ร้อยละ	ความดี	ร้อยละ	ความดี	ร้อยละ	ความดี	ร้อยละ	ความดี	ร้อยละ
1. ความมีเหตุผล	1	0.03	7	0.18	30	0.79	21	0.55	30	0.79	62	1.64	151	3.99
2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1	0.03	3	0.08	1	0.03	1	0.03	6	0.13	11	0.29	22	0.58
3. การพึ่งตนเอง	1	0.03	10	0.26	1	0.03	6	0.16	3	0.08	10	0.26	31	0.82
4. ความสามารถเลือกกับ และนำความรู้สึกลมา ประยุกต์ใช้กับครอบครัว และชุมชน	2	0.06	-	-	5	0.13	3	0.08	20	0.53	24	0.63	54	1.43
6. ความเมตตากรุณา	4	0.11	7	0.18	5	0.13	3	0.08	6	0.16	28	0.74	53	1.40
6. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	13	0.34	6	0.16	11	0.29	22	0.58	11	0.29	41	1.08	104	2.76
7. การประหยัดและอดออม	-	-	4	0.11	5	0.13	12	0.32	24	0.63	41	1.08	86	2.27
8. ความยุติธรรม	-	-	-	-	2	0.06	-	-	3	0.08	4	0.11	9	0.24
9. ความเสียสละ	1	0.03	-	-	1	0.03	12	0.32	2	0.06	45	1.19	61	1.61
10. สุขภาพดี	1	0.03	2	0.06	2	0.06	10	0.26	4	0.11	16	0.40	34	0.90
11. ความสุภาพอ่อนโยน	7	0.18	12	0.32	29	0.77	44	1.16	17	0.45	63	1.66	172	4.54
12. การใช้เวลาให้เป็น ประโยชน์	-	-	4	0.11	4	0.11	5	0.13	8	0.21	12	0.32	33	0.87
13. การรักความสะอาด	18	0.48	7	0.18	23	0.61	10	0.26	10	0.26	20	0.53	88	2.32
14. การมีน้ำใจนักกีฬา	-	-	1	0.03	1	0.03	-	-	2	0.06	6	0.16	10	0.26
15. การตระหนักในคุณค่า ของการศึกษา	2	0.06	11	0.29	38	1.00	26	0.69	39	1.03	102	2.69	218	5.76
16. ความกล้าหาญ	-	-	2	0.06	5	0.13	7	0.18	9	0.24	15	0.40	38	1.00
17. การละเว้นสิ่ง เสพติดให้โทษ	-	-	-	-	4	0.11	3	0.08	3	0.08	16	0.42	26	0.69
18. การตรงต่อเวลา	3	0.08	1	0.03	-	-	6	0.16	3	0.08	3	0.08	16	0.42
19. ทักษะด้านการคำนวณ	-	-	123	3.26	131	3.46	128	3.38	162	4.01	159	4.20	683	18.30
20. ทักษะด้านการจัดการ	-	-	1	0.03	5	0.13	4	0.11	6	0.16	16	0.42	32	0.84

(ตารางที่ 1 ต่อ)

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ระดับชั้น		ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6		รวม	
	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ
21. ทักษะในการใช้เทคโนโลยี	-	-	-	-	2	0.06	3	0.08	4	0.11	7	0.18	16	0.42		
22. ทักษะทางด้านภาษา ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-	166	4.12	75	1.98	231	6.10		
23. ความคิดริเริ่มในการ ประกอบอาชีพสุจริต	-	-	3	0.08	2	0.05	-	-	5	0.13	16	0.42	26	0.69		
24. ความขยันหมั่นเพียร	9	0.24	22	0.58	15	0.40	24	0.63	20	0.53	29	0.77	119	3.14		
26. ความสามัคคี	9	0.24	16	0.42	22	0.58	16	0.42	14	0.37	32	0.84	109	2.88		
26. ความอดทนอดกลั้น	2	0.06	1	0.03	7	0.18	10	0.26	14	0.37	45	1.19	79	2.09		
27. การมีมนุษยสัมพันธ์	1	0.03	1	0.03	18	0.48	6	0.16	9	0.24	36	0.92	70	1.86		
28. ความเป็นผู้นำและผู้ตาม	1	0.03	-	-	4	0.11	6	0.16	4	0.11	15	0.40	30	0.79		
29. การเป็นผู้ผลิตและ ผู้บริโภคที่ดี	1	0.03	3	0.08	9	0.21	-	-	5	0.13	11	0.29	28	0.74		
30. การรู้จักสิทธิและหน้าที่ ตามระบอบประชาธิปไตย	-	-	2	0.06	1	0.03	3	0.08	3	0.08	5	0.13	14	0.37		
31. ความมีระเบียบวินัย	13	0.34	11	0.29	14	0.37	10	0.26	39	1.03	17	0.45	104	2.75		
32. ความรับผิดชอบ	6	0.13	18	0.48	11	0.29	20	0.53	15	0.40	47	1.24	116	3.06		
33. ความซื่อสัตย์สุจริต	2	0.06	3	0.08	4	0.11	14	0.37	35	0.92	42	1.11	100	2.64		
34. ความกระตือรือร้น	-	-	-	-	-	-	2	0.06	3	0.08	16	0.42	21	0.55		
36. ความสำนึกในความเป็น ไทย	4	0.11	7	0.18	3	0.08	20	0.53	17	0.45	38	1.00	89	2.36		
36. การมีค่านิยมที่ถูกต้อง	6	0.16	6	0.16	4	0.11	12	0.32	13	0.34	34	0.90	75	1.98		
37. ความกตัญญูคุณงาม คุณตาและ พระมหากษัตริย์	2	0.06	17	0.45	16	0.42	21	0.55	14	0.37	44	1.16	114	3.01		
38. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์	3	0.08	11	0.29	10	0.26	24	0.63	6	0.16	39	1.00	92	2.43		
39. การตระหนักและเห็น คุณค่าของ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	-	-	18	0.48	9	0.24	31	0.82	12	0.32	33	0.87	103	2.72		
40. ทักษะทางภาษาไทย	24	0.63	21	0.55	70	1.85	35	0.92	41	1.08	129	3.41	320	8.45		
รวม	136	3.59	361	9.53	523	13.81	580	15.32	786	20.86	1,401	36.99	3,787	100		

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า หนังสือเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ทุกระดับชั้น ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี ดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 26 ลักษณะ ลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่พบเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรกได้แก่ ทักษะทางภาษาไทย 24 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.63 การรักความสะอาด 18 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.48 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีระเบียบวินัย ลักษณะละ 13 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.34 ความขยันหมั่นเพียร ความสามัคคี ลักษณะละ 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.24 ความสุภาพอ่อนโยน 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.18 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ ความมีเหตุผล ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพึ่งตนเอง ความเสียสละ สุขภาพดี การมีมนุษยสัมพันธ์ ความเป็นผู้นำ และผู้ตาม การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.03 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มี 14 ลักษณะ ได้แก่ การประหยัดและอดออม ความยุติธรรม การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ การมีน้ำใจนักกีฬา ความกล้าหาญ การละเว้นเสพสิ่งเสพยติตให้โทษ ทักษะด้านการคำนวณ ทักษะด้านการจัดการ ทักษะในการใช้เทคโนโลยี ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มในการประกอบอาชีพสุจริต การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย ความกระตือรือร้น การตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดีในหนังสือเรียนทั้งหมด 32 ลักษณะ เรียงลำดับความถี่มากไปหาน้อย 5 อันดับแรก มี 6 ลักษณะ ได้แก่ ทักษะด้านการคำนวณ 123 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.25 ความขยันหมั่นเพียร 22 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.58 ทักษะทางภาษาไทย 21 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.55 ความรับผิดชอบ การตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลักษณะละ 18 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.48 ความกตัญญูกตเวที 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.45 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ การมีน้ำใจนักกีฬา การตรงต่อเวลา ทักษะด้านการจัดการ ความอดทน อดกลั้น การมีมนุษยสัมพันธ์ ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.03 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มี 8 ลักษณะ ได้แก่ ความสามารถเลือกรับและนำความรู้สึกลมาประยุกต์ใช้กับครอบครัวและชุมชน ความยุติธรรม

ความเสียสละ การละเว้นเสพสิ่งเสพยติดให้โทษ ทักษะในการใช้เทคโนโลยี ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความเป็นผู้นำและผู้ตาม ความกระตือรือร้น

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดีในหนังสือเรียนทั้งหมด 37 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 อันดับแรก มี 5 ลักษณะ ได้แก่ ทักษะทางการคำนวณ 131 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.46 ทักษะทางภาษาไทย 70 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.85 ตระหนักในคุณค่าของการศึกษา 38 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.00 ความมีเหตุผล 30 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.79 ความสุภาพอ่อนโยน 29 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.77 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพึ่งตนเอง ความเสียสละ การมีน้ำใจ นักกีฬา การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.03 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ การตรงต่อเวลา ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ และความกระตือรือร้น

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดีในหนังสือเรียนทั้งหมด 35 ลักษณะ เรียงลำดับความถี่มากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก มี 5 ลักษณะ ได้แก่ ทักษะด้านการคำนวณ 128 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.38 ความสุภาพอ่อนโยน 44 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.16 ทักษะทางภาษาไทย 35 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.92 การตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 31 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.82 การตระหนักในคุณค่าของการศึกษา 26 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.69 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อยสุดคือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความถี่ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.03 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ ความยุติธรรม การมีน้ำใจ นักกีฬา ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มในการประกอบอาชีพสุจริต การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดีในหนังสือเรียนทั้งหมด 40 ลักษณะ เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก มี 6 ลักษณะ ได้แก่ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ 156 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.12 ทักษะด้านการคำนวณ 152 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.01 ทักษะทางภาษาไทย 41 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.08 การตระหนักในคุณค่าของการศึกษา ความมีระเบียบวินัย ลักษณะละ 39 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.03

ความซื่อสัตย์สุจริต 35 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.92 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ ความเสียสละ การมีน้ำใจนักกีฬา ลักษณะละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.05

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดีในหนังสือเรียนทั้งหมด 40 ลักษณะ เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก มี 5 ลักษณะ ได้แก่ ทักษะด้านการคำนวณ 159 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.20 ทักษะทางภาษาไทย 129 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.41 การตระหนักในคุณค่าของการศึกษา 102 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.69 ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ 75 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.78 ความสุภาพอ่อนโยน 63 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.66 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ การตรงต่อเวลา ความถี่ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.08

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมจะพบว่าลักษณะความเป็นพลเมืองดีในหนังสือเรียนระดับประถมศึกษา ทุกระดับชั้น ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 40 ลักษณะ ความถี่ 3,787 ครั้ง ดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	ความถี่	136 ครั้ง	26 ลักษณะ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	ความถี่	361 ครั้ง	32 ลักษณะ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	ความถี่	523 ครั้ง	37 ลักษณะ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	ความถี่	580 ครั้ง	35 ลักษณะ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	ความถี่	786 ครั้ง	40 ลักษณะ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	ความถี่	1,401 ครั้ง	40 ลักษณะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสือเรียน ตามหลักสูตร
 ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) จำแนกตาม
 กลุ่มประสบการณ์

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	กลุ่มประสบการณ์		ทักษะ(คณิต)		ทักษะ(ไทย)		สปช.		ปสพ.		รวม	
	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ
1. ความมีเหตุผล	-	-	50	1.32	101	2.64	-	-	151	3.99		
2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	2	0.05	9	0.24	11	0.29	-	-	22	0.58		
3. การพึ่งตนเอง	-	-	11	0.29	20	0.53	-	-	31	0.82		
4. ความสามารถเลือกรับ และนำ ความรู้สากลมาประยุกต์ใช้กับ ครอบครัวและชุมชน	-	-	2	0.05	52	1.37	-	-	54	1.43		
5. ความเมตตากรุณา	-	-	22	0.58	31	0.82	-	-	53	1.40		
6. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	-	-	55	1.45	46	1.12	3	0.08	104	2.75		
7. การประหยัดและอดออม	-	-	34	0.90	52	1.37	-	-	86	2.27		
8. ความยุติธรรม	-	-	7	0.18	2	0.05	-	-	9	0.24		
9. ความเสียสละ	-	-	11	0.29	50	1.32	-	-	61	1.61		
10. สุขภาพดี	-	-	8	0.21	26	0.69	-	-	34	0.90		
11. ความสุภาพอ่อนโยน	-	-	78	2.06	93	2.49	1	0.03	172	4.54		
12. การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	-	-	15	0.40	18	0.48	-	-	33	0.87		
13. การรักความสะอาด	-	-	28	0.74	60	1.58	-	-	88	2.32		
14. การมีน้ำใจนักกีฬา	-	-	5	0.13	5	0.13	-	-	10	0.26		
15. การตระหนักในคุณค่าของ การศึกษา	-	-	58	1.53	160	4.22	-	-	218	5.76		
16. ความกล้าหาญ	-	-	14	0.37	24	0.63	-	-	38	1.00		
17. การละเว้นเสพสิ่งเสพยติด ให้โทษ	-	-	15	0.40	11	0.29	-	-	26	0.69		
18. การตรงต่อเวลา	-	-	10	0.26	6	0.16	-	-	16	0.42		
19. ทักษะด้านการคำนวณ	690	18.22	2	0.05	1	0.03	-	-	693	18.30		
20. ทักษะด้านการจัดการ	-	-	12	0.32	20	0.53	-	-	32	0.84		

(ตารางที่ 2 ต่อ)

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	กลุ่มประสบการณ์		ทักษะ		ทักษะ(ไทย)		สปช.		ปสพ.		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
21. ทักษะในการใช้เทคโนโลยี	-	-	3	0.08	13	0.34	-	-	16	0.42		
22. ทักษะทางด้านภาษา ต่างประเทศ	-	-	-	-	2	0.05	229	6.05	231	6.10		
23. ความคิดริเริ่มในการประกอบ อาชีพสุจริต	-	-	13	0.34	13	0.34	-	-	26	0.69		
24. ความขยันหมั่นเพียร	-	-	64	1.69	55	1.45	-	-	119	3.14		
25. ความสามัคคี	-	-	60	1.58	48	1.27	1	0.03	109	2.88		
26. ความอดทนอดกลั้น	-	-	33	0.87	46	1.21	-	-	79	2.09		
27. การมีมนุษยสัมพันธ์	-	-	15	0.40	53	1.40	2	0.05	70	1.85		
28. ความเป็นผู้นำและผู้ตาม	-	-	10	0.26	19	0.50	1	0.03	30	0.79		
29. การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี	-	-	9	0.24	19	0.50	-	-	28	0.74		
30. การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตาม ระบอบประชาธิปไตย	-	-	5	0.13	9	0.24	-	-	14	0.34		
31. ความมีระเบียบวินัย	-	-	58	1.53	46	1.21	-	-	104	2.75		
32. ความรับผิดชอบ	-	-	51	1.35	65	1.72	-	-	116	3.06		
33. ความซื่อสัตย์สุจริต	-	-	64	1.69	36	0.95	-	-	100	2.64		
34. ความกระตือรือร้น	-	-	3	0.08	18	0.48	-	-	21	0.55		
35. ความสำนึกในความเป็นไทย	-	-	42	1.11	47	1.24	-	-	89	2.35		
36. การมีค่านิยมที่ถูกต้อง	-	-	24	0.63	51	1.35	-	-	75	1.98		
37. ความกตัญญูทดแทน	-	-	62	1.64	52	1.37	-	-	114	3.01		
38. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	-	-	38	1.00	54	1.43	-	-	92	2.43		
39. การตระหนักและเห็นคุณค่า ของทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	-	-	28	0.74	75	1.98	-	-	103	2.72		
40. ทักษะทางภาษาไทย	1	0.03	181	3.59	138	3.64	-	-	320	8.45		
รวม	693	18.30	1,209	31.93	1,648	43.52	237	6.26	3,787	100		

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าหนังสือเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี ในทุกกลุ่ม ประสพการณ์ ทั้งหมดดังนี้

กลุ่มทักษะ(คณิตศาสตร์) ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี เพียง 3 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะด้านการคำนวณ 690 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.22 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.05 และทักษะทางภาษาไทย 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.03

กลุ่มทักษะ(ภาษาไทย) ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 39 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก มี 6 ลักษณะ ได้แก่ ทักษะทางภาษาไทย 181 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.59 ความสุภาพอ่อนโยน 78 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.06 ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต ลักษณะละ 64 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.69 ความกตัญญูกตเวทิต์ 62 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.64 ความสามัคคี 60 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.58 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ ความสามารถเลือกรับและนำความรู้สึกลมาประยุกต์ใช้กับครอบครัวและชุมชน ทักษะด้านการคำนวณ ลักษณะละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.05 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ได้แก่ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดีครบ 40 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรกมี 5 ลักษณะ ได้แก่ การตระหนักในคุณค่าของการศึกษา 160 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.22 ทักษะทางภาษาไทย 138 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.64 ความมีเหตุผล 101 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.64 ความสุภาพอ่อนโยน 93 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.49 การตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 75 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.98 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อยที่สุด ได้แก่ ทักษะด้านการคำนวณ ความถี่ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.03

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ(ภาษาอังกฤษ) ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี ทั้งหมด 6 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ 229 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.05 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.08 การมีมนุษยสัมพันธ์

2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.05 ความสุภาพอ่อนโยน ความสามัคคี ความเป็นผู้นำและผู้ตาม
ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.03

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม จะพบว่าปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดีทั้งหมด
40 ลักษณะ ความถี่ 3,787 ครั้ง ดังนี้

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	ความถี่ 1,648 ครั้ง	40 ลักษณะ
กลุ่มทักษะ(ภาษาไทย)	ความถี่ 1,209 ครั้ง	39 ลักษณะ
กลุ่มทักษะ(คณิตศาสตร์)	ความถี่ 693 ครั้ง	3 ลักษณะ
กลุ่มประสบการณ์พิเศษ	ความถี่ 237 ครั้ง	6 ลักษณะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ระดับชั้น	ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6		รวม	
	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ
ลักษณะความเป็นพลเมืองดี												
21. ทักษะในการใช้เทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22. ทักษะทางด้านภาษา ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23. ความคิดริเริ่มในการ ประกอบอาชีพสุจริต	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24. ความขยันหมั่นเพียร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25. ความสามัคคี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26. ความอดทนอดกลั้น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27. การมีมนุษยสัมพันธ์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28. ความเป็นผู้นำและผู้ตาม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29. การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภค ที่ดี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30. การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตาม ระบอบประชาธิปไตย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31. ความมีระเบียบวินัย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32. ความรับผิดชอบ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33. ความซื่อสัตย์สุจริต	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34. ความกระตือรือร้น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
35. ความสำนึกในความเป็นไทย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36. การมีค่านิยมที่ถูกต้อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
37. ความกตัญญูกตเวที	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
38. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
39. การตระหนักและเห็นคุณค่า ของทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40. ทักษะทางภาษาไทย	-	-	1	0.14	-	-	-	-	-	-	1	0.14
รวม	123	17.76	132	19.06	128	18.47	160	21.66	160	23.09	693	100

หมายเหตุ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่มีหนังสือเรียนคณิตศาสตร์

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสือเรียน คณิตศาสตร์ มีดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 1 ลักษณะ ได้แก่ ทักษะ ด้านการคำนวณ 123 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.75

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 2 ลักษณะ ได้แก่ ทักษะ ด้านการคำนวณ 131 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.90 ทักษะทางภาษาไทย 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.14

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 1 ลักษณะ ได้แก่ ทักษะ ด้านการคำนวณ 128 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.47

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 2 ลักษณะ ได้แก่ ความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.14 ทักษะด้านการคำนวณ 149 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.50

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 2 ลักษณะ ได้แก่ ความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.14 ทักษะด้านการคำนวณ 159 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.94

โดยภาพรวมของหนังสือเรียนคณิตศาสตร์ ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดีทั้งหมด 3 ลักษณะ ความถี่ 693 ครั้ง ได้แก่ ทักษะด้านการคำนวณ 690 ครั้ง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2 ครั้ง และทักษะทางภาษาไทย 1 ครั้ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 จำนวนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสือเรียน ของกลุ่มทักษะ(ภาษาไทย)
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จำแนกตามระดับชั้น

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ระดับชั้น ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. ความมีเหตุผล	-	-	4	0.33	1	0.08	14	1.16	11	0.91	20	1.65	50	4.14
2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1	0.08	2	0.17	-	-	1	0.08	2	0.17	3	0.25	9	0.74
3. การพึ่งตนเอง	-	-	-	-	1	0.08	5	0.41	1	0.08	4	0.33	11	0.91
4. ความสามารถเลือกรับและนำความรู้จากลมาประยุกต์ใช้กับครอบครัวและชุมชน	1	0.08	-	-	-	-	-	-	1	0.08	-	-	2	0.17
5. ความเมตตากรุณา	3	0.25	5	0.41	2	0.17	1	0.08	5	0.41	6	0.50	22	1.82
6. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	9	0.74	6	0.50	5	0.41	17	1.41	4	0.33	14	1.16	55	4.55
7. การประหยัดและอดออม	-	-	3	0.25	4	0.33	7	0.58	17	1.41	3	0.25	35	2.89
8. ความยุติธรรม	-	-	-	-	2	0.17	-	-	3	0.25	2	0.17	7	0.58
9. ความเสียสละ	-	-	-	-	-	-	4	0.33	1	0.08	6	0.50	11	0.91
10. สุขภาพดี	-	-	-	-	-	-	6	0.50	2	0.17	-	-	8	0.66
11. ความสุภาพอ่อนโยน	2	0.17	7	0.58	7	0.58	30	2.48	13	1.08	19	1.57	78	6.45
12. การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	-	-	2	0.17	3	0.25	4	0.33	6	0.50	-	-	15	1.24
13. การรักความสะอาด	11	0.91	-	-	4	0.33	6	0.50	6	0.50	1	0.08	28	2.32
14. การมีน้ำใจนักกีฬา	-	-	1	0.08	1	0.08	-	-	1	0.08	2	0.17	5	0.41
15. การตระหนักในคุณค่าของการศึกษา	2	0.17	6	0.50	7	0.58	9	0.74	11	0.91	23	1.90	58	4.80
16. ความกล้าหาญ	-	-	2	0.17	-	-	2	0.17	5	0.41	5	0.41	14	1.16
17. การละเว้นสิ่งเสพติดให้โทษ	-	-	-	-	1	0.08	-	-	3	0.25	11	0.91	15	1.24
18. การตรงต่อเวลา	2	0.17	-	-	-	-	5	0.41	3	0.25	-	-	10	0.83
19. ทักษะด้านการคำนวณ	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.17	-	-	2	0.17
20. ทักษะด้านการจัดการ	-	-	1	0.08	-	-	3	0.25	3	0.25	5	0.41	12	0.99

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ระดับขั้น	ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6		รวม	
	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ
ลักษณะความเป็นพลเมืองดี														
21. ทักษะในการใช้เทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	3	0.25	-	-	-	-	3	0.25
22. ทักษะทางด้านภาษา ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23. ความคิดริเริ่มในการ ประกอบอาชีพสุจริต	-	-	3	0.25	2	0.17	-	-	4	0.33	4	0.33	13	1.08
24. ความขยันหมั่นเพียร	6	0.50	17	1.41	9	0.74	10	0.83	12	0.99	10	0.83	64	5.29
25. ความสามัคคี	5	0.41	11	0.91	12	0.99	11	0.91	9	0.74	12	0.99	60	4.96
26. ความอดทนอดกลั้น	1	0.08	1	0.08	3	0.25	4	0.33	12	0.99	12	0.99	33	2.73
27. การมีมนุษยสัมพันธ์	-	-	1	0.08	1	0.08	-	-	4	0.33	9	0.74	25	1.24
28. ความเป็นผู้นำและผู้ตาม	1	0.08	-	-	1	0.08	8	0.25	2	0.27	3	0.25	10	0.83
29. การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภค ที่ดี	-	-	2	0.17	3	0.25	-	-	4	0.33	-	-	9	0.74
30. การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตาม ระบอบประชาธิปไตย	-	-	2	0.17	-	-	-	-	2	0.17	1	0.08	5	0.41
31. ความมีระเบียบวินัย	8	0.66	4	0.33	7	0.58	2	0.17	35	2.89	2	0.17	58	4.80
32. ความรับผิดชอบ	-	-	10	0.83	5	0.41	11	0.91	9	0.74	16	1.32	51	4.22
33. ความซื่อสัตย์สุจริต	1	0.08	1	0.08	2	0.17	5	0.41	34	2.81	21	1.74	64	5.29
34. ความกระตือรือร้น	-	-	-	-	-	-	1	0.08	-	-	2	0.17	3	0.25
35. ความสำนึกในความเป็นไทย	1	0.08	3	0.25	3	0.25	7	0.58	16	1.32	12	0.99	42	3.47
36. การมีค่านิยมที่ถูกต้อง	2	0.17	1	0.08	2	0.17	4	0.33	10	0.83	5	0.41	24	1.96
37. ความกตัญญูกตเวทิต์	1	0.08	15	1.24	8	0.66	5	0.41	11	0.91	22	1.82	62	5.13
38. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	1	0.08	3	0.25	2	0.17	15	1.24	5	0.41	12	0.99	38	3.14
39. การตระหนักและเห็นคุณค่า ของทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	-	-	1	0.08	4	0.33	16	1.32	7	0.58	-	-	28	2.32
40. ทักษะทางภาษาไทย	24	1.99	21	1.74	37	3.06	26	2.15	28	2.32	45	3.72	181	14.97
รวม	88	7.28	136	11.17	139	11.50	237	19.60	304	25.14	312	25.81	1,209	100

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ทุกระดับชั้น ดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 19 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะทางภาษาไทย 24 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.99 การรักความสะอาด 11 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.91 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.74 ความมีระเบียบวินัย 8 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.66 ความขยันหมั่นเพียร 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.50 ความสามัคคี 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.41 ความเมตตากรุณา 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.25 ความสุภาพอ่อนโยน ตระหนักในคุณค่าของการศึกษา การตรงต่อเวลา การมีค่านิยมที่ถูกต้อง ลักษณะละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.17 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถเลือกรับและนำความรู้สึกลมาประยุกต์ใช้กับครอบครัวและชุมชน ความอดทนอดกลั้น ความเป็นผู้นำและผู้ตาม ความซื่อสัตย์สุจริต ความสำนึกในความเป็นไทย ความกตัญญูตเวที ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.08

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 26 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ทักษะทางภาษาไทย 21 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.74 ความขยันหมั่นเพียร 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.41 ความกตัญญูตเวที 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.24 ความสามัคคี 11 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.91 ความรับผิดชอบ 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.83 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ การมีน้ำใจนักกีฬา ทักษะด้านการจัดการ ความอดทนอดกลั้น การมีมนุษยสัมพันธ์ ความซื่อสัตย์สุจริต การมีค่านิยมที่ถูกต้อง การตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.08 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้แก่ การพึ่งตนเอง ความสามารถเลือกรับและนำความรู้สึกลมาประยุกต์ใช้กับครอบครัวและชุมชน ความยุติธรรม ความเสียสละ สุขภาพดี การรักความสะอาด การละเว้นเสพสิ่งเสพยติดให้โทษ การตรงต่อเวลา ทักษะด้านการคำนวณ ทักษะในการใช้เทคโนโลยี ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความเป็นผู้นำและผู้ตาม และความกระตือรือร้น

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 28 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ทักษะทางภาษาไทย 37 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.06 ความสามัคคี 12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.99 ความขยันหมั่นเพียร 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.74 ความกตัญญูกตเวที 8 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.66 ความสุภาพอ่อนโยน ตระหนักในคุณค่าของการศึกษา ความมีระเบียบวินัย ลักษณะละ 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.58 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อยได้แก่ ความมีเหตุผล การพึ่งตนเอง การมีน้ำใจนักกีฬา การละเว้นเล่ห์เหลี่ยมพิศมัยให้โทษ การมีมนุษยสัมพันธ์ ความเป็นผู้นำและผู้ตาม ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.08 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถเลือกรับและนำความรู้สากลมาประยุกต์ใช้กับครอบครัวและชุมชน ความเสียสละ สุขภาพดี ความกล้าหาญ การตรงต่อเวลา ทักษะด้านการคำนวณ ทักษะด้านการจัดการ ทักษะในการใช้เทคโนโลยี ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย ความกระตือรือร้น

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 31 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ความสุภาพอ่อนโยน 30 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.48 ทักษะทาง ภาษาไทย 26 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.15 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.41 การตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 16 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.32 ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.24 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเมตตา กรุณา ความกระตือรือร้น ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.08 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ ความสามารถเลือกรับและนำความรู้สากลมาประยุกต์ใช้กับครอบครัวและชุมชน ความยุติธรรม การมีน้ำใจนักกีฬา การละเว้นเล่ห์เหลี่ยมพิศมัยให้โทษ ทักษะด้านการคำนวณ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มในการประกอบอาชีพสุจริต การมีมนุษยสัมพันธ์ การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 37 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย 35 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.89 ความซื่อสัตย์สุจริต 34 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.81 ทักษะทางภาษาไทย 28 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ

2.32 การประหยัดและอดออม 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.41 ความสำนึกในความเป็นไทย 16 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.32 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ การพึ่งตนเอง ความสามารถเลือกรับและนำความรู้สึกลมาประยุกต์ใช้กับครอบครัวและชุมชน ความเสียสละ การมีน้ำใจนักกีฬา ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.08 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้แก่ ทักษะในการใช้เทคโนโลยี ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ และความกระตือรือร้น

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 31 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ทักษะทางภาษาไทย 45 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.72 ตระหนักในคุณค่าของการศึกษา 23 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.90 ความกตัญญูต่เวที 22 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.82 ความซื่อสัตย์สุจริต 21 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.74 ความมีเหตุผล 20 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.65 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ การรักความสะอาด การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.08 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ ความสามารถเลือกรับและนำความรู้สึกลมาประยุกต์ใช้กับครอบครัวและชุมชน สุขภาพดี การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ การตรงต่อเวลา ทักษะด้านการคำนวณ ทักษะในการใช้เทคโนโลยี ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี การตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมจะพบว่า ลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ทุกระดับชั้น มี 39 ลักษณะ ความถี่ 1,209 ครั้ง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ทักษะทางภาษาไทย 181 ครั้ง ความสุขภาพอ่อนโยน 78 ครั้ง ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต ลักษณะละ 64 ครั้ง ความกตัญญูต่เวที 62 ครั้ง ความสามัคคี 61 ครั้ง สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยทุกระดับชั้น ได้แก่ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 5 จำนวนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสือเรียน ของ
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จำแนกตามระดับชั้น

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ระดับชั้น		ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. ความมีเหตุผล	1	0.06	3	0.18	29	1.76	7	0.42	19	1.15	42	2.55	101	6.13		
2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	-	-	1	0.06	1	0.06	-	-	2	0.12	7	0.42	11	0.67		
3. การพึ่งตนเอง	1	0.06	10	0.61	-	-	1	0.06	2	0.19	6	0.36	20	1.21		
4. ความสามารถเลือกกับและนำ ความรู้สึกลมาประยุกต์ใช้กับ ครอบครัวและชุมชน	1	0.06	-	-	5	0.30	3	0.18	19	1.15	24	1.47	52	3.16		
5. ความเมตตากรุณา	1	0.06	2	0.12	3	0.18	2	0.12	1	0.06	22	1.33	31	1.88		
6. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4	0.24	-	-	6	0.36	5	0.30	5	0.30	26	1.58	46	2.79		
7. การประหยัดและอดออม	-	-	1	0.06	1	0.06	5	0.30	7	0.42	38	2.31	52	3.16		
8. ความยุติธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.12	2	0.12		
9. ความเสียสละ	1	0.06	-	-	1	0.06	8	0.49	1	0.06	39	2.37	50	3.03		
10. สุขภาพดี	1	0.06	2	0.12	2	0.12	4	0.24	2	0.12	15	0.91	26	1.58		
11. ความสุขภาพอ่อนโยน	5	0.30	5	0.30	22	1.33	14	0.58	4	0.24	43	2.61	93	5.64		
12. การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	-	-	2	0.12	1	0.06	1	0.06	2	0.12	12	0.73	18	1.09		
13. การรักความสะอาด	7	0.42	7	0.42	19	1.15	4	0.24	4	0.24	19	1.15	60	3.64		
14. การมีน้ำใจนักกีฬา	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.06	4	0.24	5	0.30		
15. การตระหนักในคุณค่าของ การศึกษา	-	-	5	0.30	31	1.88	17	1.03	28	1.70	79	4.79	160	9.71		
16. ความกล้าหาญ	-	-	-	-	5	0.30	5	0.30	4	0.24	10	0.61	24	1.47		
17. การละเว้นสิ่งเสพติด ให้โทษ	-	-	-	-	3	0.18	3	0.18	-	-	5	0.30	11	0.67		
18. การตรงต่อเวลา	1	0.06	1	0.06	-	-	1	0.06	-	-	3	0.18	6	0.36		
19. ทักษะด้านการคำนวณ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.06	-	-	1	0.06		
20. ทักษะด้านการจัดการ	-	-	-	-	5	0.30	1	0.06	3	0.18	11	0.67	20	1.21		

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ระดับชั้น	ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6		รวม	
	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ	ความ ถี่	ร้อยละ
ลักษณะความเป็นพลเมืองดี														
21. ทักษะในการใช้เทคโนโลยี	-	-	-	-	2	0.12	-	-	4	0.24	7	0.42	13	0.79
22. ทักษะทางด้านภาษา ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.12	2	0.12
23. ความคิดริเริ่มในการ ประกอบอาชีพสุจริต	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.06	12	0.73	13	0.79
24. ความขยันหมั่นเพียร	3	0.18	5	0.30	6	0.36	14	0.85	8	0.49	19	1.15	55	3.34
25. ความสามัคคี	4	0.24	5	0.30	10	0.61	5	0.30	5	0.30	19	1.15	48	2.91
26. ความอดทนอดกลั้น	1	0.06	-	-	4	0.24	6	0.36	2	0.12	33	2.00	46	2.79
27. การมีมนุษยสัมพันธ์	1	0.06	-	-	17	1.03	6	0.36	5	0.30	24	1.47	53	3.22
28. ความเป็นผู้นำและผู้ตาม	-	-	-	-	3	0.18	3	0.18	2	0.12	11	0.67	19	1.15
29. การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภค ที่ดี	1	0.06	1	0.06	5	0.30	-	-	1	0.06	11	0.67	19	1.15
30. การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตาม ระบอบประชาธิปไตย	-	-	-	-	1	0.06	3	0.18	1	0.06	4	0.24	9	0.55
31. ความมีระเบียบวินัย	5	0.30	7	0.42	7	0.42	8	0.49	4	0.24	15	0.91	46	2.79
32. ความรับผิดชอบ	5	0.30	8	0.49	6	0.36	9	0.55	6	0.36	31	1.88	65	3.94
33. ความซื่อสัตย์สุจริต	1	0.06	2	0.12	2	0.12	9	0.55	1	0.06	21	1.27	36	2.18
34. ความกระตือรือร้น	-	-	-	-	-	-	1	0.06	3	0.18	14	0.85	18	1.09
35. ความสำนึกในความเป็นไทย	3	0.18	4	0.24	-	-	13	0.79	1	0.06	26	1.58	47	2.85
36. การมีค่านิยมที่ถูกต้อง	4	0.24	5	0.30	2	0.12	8	0.49	3	0.18	29	1.76	51	3.09
37. ความกตัญญูแก่ทวดทวด	1	0.06	2	0.12	8	0.49	16	0.97	2	0.12	22	1.33	52	3.16
38. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	2	0.12	8	0.49	8	0.49	9	0.55	1	0.06	26	1.58	54	3.28
39. การตระหนักและเห็นคุณค่า ของทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	-	-	17	1.03	5	0.30	15	0.91	5	0.30	33	2.00	75	4.55
40. ทักษะทางภาษาไทย	-	-	-	-	32	1.94	9	0.55	13	0.79	84	5.10	138	8.37
รวม	54	3.28	103	6.26	252	15.28	215	13.06	174	10.56	850	51.58	1,848	100

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสือเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ทุกระดับชั้น ดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 22 ลักษณะ เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรักความสะอาด 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.42 ความสุภาพอ่อนโยน ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ลักษณะละ 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.30 ความเชื่อเพื่อ เผื่อแผ่ ความสามัคคี การมีค่านิยมที่ถูกต้อง ลักษณะละ 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.24 ความขยันหมั่นเพียร ความสำนึกในความเป็นไทย ลักษณะละ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.18 ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ 2 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 0.12 ความมีเหตุผล การพึ่งตนเอง ความสามารถเลือกรับและนำความรู้สึกลมาประยุกต์ใช้กับครอบครัวและชุมชน ความเมตตากรุณา ความเสียสละ สุขภาพดี การตรงต่อเวลา ความอดทนอดกลั้น การมี มนุษยสัมพันธ์ การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี ความซื่อสัตย์สุจริต ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 0.06

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 22 ลักษณะ เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย 5 ได้แก่ ตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.03 การพึ่งตนเอง 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.61 ความรับผิดชอบ ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ลักษณะละ 8 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.49 การรักความสะอาด ความมีระเบียบวินัย ลักษณะละ 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.42 ความสุภาพ อ่อนโยน การตระหนักในคุณค่าของการศึกษา ความขยันหมั่นเพียร ความสามัคคี การมี ค่านิยมที่ถูกต้อง ลักษณะละ 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.30 ความสำนึกในความเป็นไทย 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.24 ความมีเหตุผล 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.18 ความเมตตากรุณา สุขภาพดี การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูกตเวที ลักษณะละ 2 ครั้ง คิด เป็นร้อยละ 0.12 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประหยัดและอดออม การตรงต่อเวลา การเป็น ผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.06

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 31 ลักษณะ เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ทักษะทางภาษาไทย 32 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.94 การตระหนักในคุณค่าของการศึกษา 31 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.88 ความมีเหตุผล 29 ครั้ง

คิดเป็นร้อยละ 1.76 ความสุภาพอ่อนโยน 22 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.33 การรักความสะอาด 19 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 1.15 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประหยัดและอดออม ความเสียสละ การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.06 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ การพึ่งตนเอง ความยุติธรรม การมีน้ำใจนักกีฬา การตรงต่อเวลา ทักษะด้านการคำนวณ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มในการประกอบอาชีพสุจริต ความกระตือรือร้น ความสำนึกในความเป็นไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 32 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ การตระหนักในคุณค่าของการศึกษา 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.03 ความกตัญญูต่เวที 16 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.97 การตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.91 ความสุภาพอ่อนโยน ความขยันหมั่นเพียร ลักษณะละ 14 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 0.85 ความสำนึกในความเป็นไทย 13 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.79 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ การพึ่งตนเอง การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ การตรงต่อเวลา ทักษะด้านการจัดการ ความกระตือรือร้น ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.06 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความยุติธรรม การมีน้ำใจนักกีฬา ทักษะด้านการคำนวณ ทักษะในการใช้เทคโนโลยี ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มในการประกอบอาชีพสุจริต การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 36 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ การตระหนักในคุณค่าของการศึกษา 28 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.70 ความมีเหตุผล ความสามารถเลือกรับและนำความรู้สากลมาประยุกต์ใช้กับครอบครัวและชุมชน ลักษณะละ 19 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.15 ทักษะทางภาษาไทย 13 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.79 ความขยันหมั่นเพียร 8 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.49 การประหยัดและอดออม 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.42 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ ความเมตตา

กรุณา ความเสียสละ การมีน้ำใจนักกีฬา ทักษะด้านการคำนวณ ความคิดริเริ่มในการประกอบอาชีพสุจริต การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย ความซื่อสัตย์สุจริต ความสำนึกในความเป็นไทย ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.06 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้แก่ ความยุติธรรม การละเว้นเสพสิ่งเสพยติดให้โทษ การตรงต่อเวลา ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 39 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ทักษะทางภาษาไทย 84 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.10 การตระหนักในคุณค่าของการศึกษา 79 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.79 ความสุภาพอ่อนโยน 43 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.61 ความมีเหตุผล 42 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.55 ความเสียสละ 39 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.37 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ ความยุติธรรม ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ลักษณะละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.12 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ ทักษะด้านการคำนวณ

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมจะพบว่า ลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ทุกระดับชั้น มี 40 ลักษณะ ความถี่ 1,648 ครั้ง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ การตระหนักในคุณค่าของการศึกษา 160 ครั้ง ทักษะทางภาษาไทย 138 ครั้ง ความมีเหตุผล 101 ครั้ง ความสุภาพอ่อนโยน 93 ครั้ง การตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 75 ครั้ง ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อยในหนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ได้แก่ ทักษะด้านการคำนวณ

ตารางที่ 6 จำนวนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสือเรียน ของกลุ่ม
 ประสพการณ์พิเศษ(ภาษาอังกฤษ) ตามหลักสูตรประถมศึกษา
 พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

ระดับชั้น	ป.5		ป.6		รวม	
	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความดี	ร้อยละ
ลักษณะความเป็นพลเมืองดี						
1. ความมีเหตุผล	-	-	-	-	-	-
2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	-	-	-	-	-	-
3. การพึ่งตนเอง	-	-	-	-	-	-
4. ความสามารถเลือกรับและนำความรู้ สากลมาประยุกต์ใช้กับครอบครัว และชุมชน	-	-	-	-	-	-
5. ความเมตตากรุณา	-	-	-	-	-	-
6. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	2	0.84	1	0.42	3	1.27
7. การประหยัดและอดออม	-	-	-	-	-	-
8. ความยุติธรรม	-	-	-	-	-	-
9. ความเสียสละ	-	-	-	-	-	-
10. สุขภาพดี	-	-	-	-	-	-
11. ความสุขภาพอ่อนโยน	-	-	1	0.42	1	0.42
12. การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	-	-	-	-	-	-
13. การรักความสะอาด	-	-	-	-	-	-
14. การมีน้ำใจนักกีฬา	-	-	-	-	-	-
15. การตระหนักในคุณค่าของการศึกษา	-	-	-	-	-	-
16. ความกล้าหาญ	-	-	-	-	-	-
17. การละเว้นสิ่งเสพติดให้โทษ	-	-	-	-	-	-
18. การตรงต่อเวลา	-	-	-	-	-	-
19. ทักษะด้านการคำนวณ	-	-	-	-	-	-
20. ทักษะด้านการจัดการ	-	-	-	-	-	-

(ตารางที่ 6 ต่อ)

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ระดับชั้น		ป.6		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
21. ทักษะในการใช้เทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-
22. ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ	156	65.82	73	30.80	229	96.62
23. ความคิดริเริ่มในการประกอบอาชีพสุจริต	-	-	-	-	-	-
24. ความขยันหมั่นเพียร	-	-	-	-	-	-
25. ความสามัคคี	-	-	1	0.42	1	0.42
26. ความอดทนอดกลั้น	-	-	-	-	-	-
27. การมีมนุษยสัมพันธ์	-	-	2	0.84	2	0.84
28. ความเป็นผู้นำและผู้ตาม	-	-	1	0.42	1	0.42
29. การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี	-	-	-	-	-	-
30. การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบ ประชาธิปไตย	-	-	-	-	-	-
31. ความมีระเบียบวินัย	-	-	-	-	-	-
32. ความรับผิดชอบ	-	-	-	-	-	-
33. ความซื่อสัตย์สุจริต	-	-	-	-	-	-
34. ความกระตือรือร้น	-	-	-	-	-	-
35. ความสำนึกในความเป็นไทย	-	-	-	-	-	-
36. การมีค่านิยมที่ถูกต้อง	-	-	-	-	-	-
37. ความกตัญญูกตเวที	-	-	-	-	-	-
38. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์	-	-	-	-	-	-
39. การตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-	-	-	-	-	-
40. ทักษะทางภาษาไทย	-	-	-	-	-	-
รวม	158	66.67	79	33.33	237	100

หมายเหตุ กลุ่มประชากรพิเศษ มีเรียนเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสือ
กลุ่มประสบการณ์พิเศษ(ภาษาอังกฤษ)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 2 ลักษณะ ได้แก่
ความเชื่อเพื่อพ่อแม่ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.84 ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ 156 ครั้ง
คิดเป็นร้อยละ 65.82

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 6 ลักษณะ
เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ 73 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ
30.80 การมีมนุษยสัมพันธ์ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.84 ความเชื่อเพื่อพ่อแม่ ความสุภาพ
อ่อนโยน ความสามัคคี ความเป็นผู้นำและผู้ตาม ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.42

โดยภาพรวมของหนังสือเรียนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ปรากฏ
ลักษณะความเป็นพลเมืองดี 6 ลักษณะ ความถี่ 237 ครั้ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 การจัดลำดับความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสือเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

ลำดับ	ระดับชั้น	ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ระดับชั้น						รวม	
			ป.1 ความดี	ป.2 ความดี	ป.3 ความดี	ป.4 ความดี	ป.5 ความดี	ป.6 ความดี	ความดี	ร้อยละ
1		ทักษะด้านการคำนวณ	-	123	131	128	152	159	693	18.30
2		ทักษะทางภาษาไทย	24	21	70	35	41	129	320	8.45
3		ทักษะทางด้านภาษา ต่างประเทศ	-	-	-	-	156	75	231	6.10
4		การตระหนักในคุณค่าของ การศึกษา	2	11	38	26	39	102	218	5.76
5		ความสุภาพอ่อนโยน	7	12	29	44	17	63	172	4.54
6		ความมีเหตุผล	1	7	30	21	30	62	151	3.99
7		ความขยันหมั่นเพียร	9	22	15	24	20	29	119	3.14
8		ความรับผิดชอบ	5	18	11	20	15	47	116	3.06
9		ความกตัญญูกตเวที	2	17	16	21	14	44	114	3.01
10		ความสามัคคี	9	16	22	16	14	32	109	2.88
11		ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	13	6	11	22	11	41	104	2.75
11		ความมีระเบียบวินัย	13	11	14	10	39	17	104	2.75
13		การตระหนักและเห็นคุณค่า ของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	-	18	9	31	12	33	103	2.72
14		ความซื่อสัตย์สุจริต	2	3	4	14	35	42	100	2.64
15		ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	3	11	10	24	6	38	92	2.43
16		ความสำนึกในความเป็นไทย	4	7	3	20	17	38	89	2.35
17		การรักความสะอาด	18	7	23	10	10	20	88	2.32
18		การประหยัดและอดออม	-	4	5	12	24	41	86	2.27

ลำดับ	ระดับชั้น	ระดับชั้น						รวม	
		ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ความถี่	ร้อยละ
ลำดับ	ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ความถี่	ร้อยละ
19	ความอดทนอดกลั้น	2	1	7	10	14	45	79	2.09
20	การมีค่านิยมที่ถูกต้อง	6	6	4	12	13	34	75	1.98
21	การมีมนุษยสัมพันธ์	1	1	18	6	9	35	70	1.85
22	ความเสียสละ	1	-	1	12	2	45	61	1.61
23	ความสามารถเลือกรับและนำ ความรู้สึกลมาประยุกต์ใช้กับ ครอบครัวและชุมชน	2	-	5	3	20	24	54	1.43
24	ความเมตตากรุณา	4	7	5	3	6	28	53	1.40
25	ความกล้าหาญ	-	2	5	7	9	15	38	1.00
26	สุขภาพดี	1	2	2	10	4	15	34	0.90
27	การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	-	4	4	5	8	12	33	0.87
28	ทักษะด้านการจัดการ	-	1	5	4	6	16	32	0.84
29	การพึ่งตนเอง	1	10	1	6	3	10	31	0.82
30	ความเป็นผู้นำและผู้ตาม	1	-	4	6	4	15	30	0.79
31	เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี	1	3	8	-	5	11	28	0.74
32	การละเว้นเสพสิ่งเสพยิตติให้ โทษ	-	3	2	-	5	16	26	0.69
33	ความคิดริเริ่มในการประกอบ อาชีพสุจริต	-	-	4	3	3	16	26	0.69
34	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1	3	1	1	5	11	22	0.58
35	ความกระตือรือร้น	-	-	-	2	3	16	21	0.55
36	การตรงต่อเวลา	3	1	-	6	3	3	16	0.42
36	ทักษะในการใช้เทคโนโลยี	-	-	2	3	4	7	16	0.42
38	การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตาม ระบอบประชาธิปไตย	-	2	1	3	3	5	14	0.37
39	การมีน้ำใจนักกีฬา	-	1	1	-	2	6	10	0.26
40	ความยุติธรรม	-	-	2	-	3	4	9	0.24

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าหนังสือเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ปรากฏเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดีครบ 40 ลักษณะ และมีลำดับมากน้อยดังนี้

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 10 ลำดับแรก ได้แก่

1. ทักษะด้านการคำนวณ ความถี่ 693 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.30
2. ทักษะทางภาษาไทย ความถี่ 320 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.45
3. ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความถี่ 231 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.10
4. การตระหนักในคุณค่าของการศึกษา ความถี่ 218 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.76
5. ความสุภาพอ่อนโยน ความถี่ 172 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.54
6. ความมีเหตุผล ความถี่ 151 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.99
7. ความขยันหมั่นเพียร ความถี่ 119 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.14
8. ความรับผิดชอบ ความถี่ 116 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.06
9. ความกตัญญูกตเวที ความถี่ 114 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.01
10. ความสามัคคี ความถี่ 109 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.88

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก 10 ลำดับสุดท้าย ได้แก่

1. ความยุติธรรม ความถี่ 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.24
2. การมีน้ำใจนักกีฬา ความถี่ 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.26
3. การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย ความถี่ 14 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.37
4. ทักษะในการใช้เทคโนโลยี การตรงต่อเวลา ความถี่ 16 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.42
5. ความกระตือรือร้น ความถี่ 21 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.55
6. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความถี่ 22 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.58
7. การละเว้นเสพสิ่งเสพยติดให้โทษ ความคิดริเริ่มในการประกอบอาชีพสุจริต

ความถี่ 26 ครั้งเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.69

8. การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี ความถี่ 28 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.74
9. ความเป็นผู้นำและผู้ตาม ความถี่ 30 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.79
10. การพึ่งตนเอง ความถี่ 31 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.82

ลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏทุกระดับชั้น 21 ลักษณะ ได้แก่ ทักษะทางภาษาไทย การตระหนักในคุณค่าของการศึกษา ความสุภาพอ่อนโยน ความมีเหตุผล ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ ความกตัญญูกตเวที ความสามัคคี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ความสำนึกในความเป็นไทย การรักความสะอาด ความอดทนอดกลั้น การมีค่านิยมที่ถูกต้อง การมีมนุษยสัมพันธ์ ความเมตตากรุณา สุขภาพดี การพึ่งตนเอง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ ทักษะด้านการคำนวณ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ การตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การประหยัดและอดออม ความกล้าหาญ การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ทักษะด้านการจัดการ การละเว้นเสพสิ่งเสพย์ติดให้โทษ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการประกอบอาชีพสุจริต ความกระตือรือร้น ทักษะในการใช้เทคโนโลยี การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย การมีน้ำใจนักกีฬา และความยุติธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 จำนวนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสือเรียน
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
จำแนกตามกลุ่มประสบการณ์และกลุ่มลักษณะความเป็นพลเมืองดี

กลุ่ม ประสบการณ์	ลักษณะความเป็นพลเมืองดี					
	เป็นสมาชิกที่ดีของ มนุษยชาติ		เป็นสมาชิกที่ดีของ วงการอาชีพ		เป็นสมาชิกที่ดีของ วงสังคม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ทักษะ (คณิตศาสตร์)	692	18.27	-	-	1	0.03
ทักษะ (ภาษาไทย)	449	11.86	204	5.39	556	14.68
สร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต	804	21.23	253	6.68	591	15.61
ประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ)	233	6.15	4	0.11	-	-
รวม	2,178	57.51	461	12.17	1,148	30.31

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า หนังสือเรียนระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี
ตามการจัดกลุ่มลักษณะความเป็นพลเมืองดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ เป็นสมาชิก
ที่ดีของมนุษยชาติ 2,178 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 57.51 เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 1,148 ครั้ง
คิดเป็นร้อยละ 30.31 เป็นสมาชิกที่ดีของวงการอาชีพ 461 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.17

กลุ่มทักษะ(คณิตศาสตร์) ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เป็นสมาชิกที่ดีของมนุษยชาติ 692 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.27 เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.03

กลุ่มทักษะ(ภาษาไทย) ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เป็นสมาชิกที่ดีของมนุษยชาติ 449 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.86 เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 556 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.68 เป็นสมาชิกที่ดีของวงการอาชีพ 204 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.39

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เป็นสมาชิกที่ดีของมนุษยชาติ 804 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.23 เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 591 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.68 เป็นสมาชิกที่ดีของวงการอาชีพ 253 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.68

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ(ภาษาอังกฤษ) ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เป็นสมาชิกที่ดีของมนุษยชาติ 233 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.15 เป็นสมาชิกที่ดีของวงการอาชีพ 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.11

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม หนังสือเรียนระดับประถมศึกษาทั้งหมด ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี มากที่สุด ได้แก่ เป็นสมาชิกที่ดีของมนุษยชาติ ความถี่ 2,178 ครั้ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 จำนวนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ระดับประถมศึกษา จำแนกตามกลุ่มประสบการณ์

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	กลุ่มประสบการณ์		ทักษะ(ไทย)		สปช.		สสน.		กพอ.		รวม	
	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ
1. ความมีเหตุผล	5	0.10	87	1.74	20	0.40	1	0.02	113	2.26		
2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4	0.08	8	0.16	12	0.24	20	0.40	45	0.90		
3. การพึ่งตนเอง	-	-	20	0.40	12	0.24	5	0.10	37	0.74		
4. ความสามารถเลือกปรับ และนำ ความรู้สึกลมาประยุกต์ใช้กับ ครอบครัวและชุมชน	-	-	135	2.70	6	0.12	-	-	141	2.84		
5. ความเมตตากรุณา	21	0.42	56	1.12	23	0.46	1	0.02	101	2.02		
6. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	19	0.38	93	1.86	57	1.14	7	0.14	176	3.52		
7. การประหยัดและอดออม	13	0.26	55	1.10	28	0.56	40	0.80	136	2.72		
8. ความยุติธรรม	-	-	8	0.16	3	0.06	2	0.04	13	0.26		
9. ความเสียสละ	-	-	79	0.58	32	0.64	2	0.04	113	2.26		
10. สุขภาพดี	-	-	40	0.80	13	0.26	3	0.06	56	1.12		
11. ความสุขภาพอ่อนโยน	10	0.20	353	7.06	171	3.42	18	0.36	552	11.04		
12. การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	4	0.08	36	0.72	24	0.48	14	0.28	78	1.56		
13. การรักความสะอาด	5	0.10	184	3.68	27	0.54	10	0.20	226	4.52		
14. การมีน้ำใจนักกีฬา	4	0.08	8	0.16	6	0.12	1	0.02	19	0.38		
15. การตระหนักในคุณค่าของ การศึกษา	7	0.14	110	2.20	36	0.72	3	0.06	156	3.12		
16. ความกล้าหาญ	4	0.08	22	0.44	27	0.54	-	-	53	1.06		
17. การละเว้นสิ่งเสพติด ให้โทษ	1	0.02	84	1.68	12	0.24	1	0.02	98	1.96		
18. การตรงต่อเวลา	2	0.04	25	0.50	17	0.34	2	0.04	46	0.92		
19. ทักษะด้านการคำนวณ	1	0.02	1	0.02	-	-	-	-	2	0.04		
20. ทักษะด้านการจัดการ	1	0.02	6	0.12	12	0.24	5	0.10	24	0.48		

(ตารางที่ 9 ต่อ)

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ทักษะ(ไทย)		สปช.		สสน.		กพอ.		รวม	
	ความ ที่	ร้อยละ	ความ ที่	ร้อยละ	ความ ที่	ร้อยละ	ความ ที่	ร้อยละ	ความ ที่	ร้อยละ
21. ทักษะในการใช้เทคโนโลยี	-	-	43	0.86	2	0.04	10	0.20	55	1.10
22. ทักษะทางด้านภาษา ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23. ความคิดริเริ่มในการประกอบ อาชีพสุจริต	3	0.06	17	0.34	8	0.16	7	0.14	35	0.70
24. ความขยันหมั่นเพียร	29	0.58	103	2.06	52	1.04	30	0.06	214	4.28
25. ความสามัคคี	5	0.10	84	1.68	45	0.90	14	0.28	148	2.96
26. ความอดทนอดกลั้น	12	0.24	58	1.16	41	0.82	4	0.08	115	2.30
27. การมีมนุษยสัมพันธ์	2	0.04	29	0.58	16	0.32	1	0.02	48	0.96
28. ความเป็นผู้นำและผู้ตาม	1	0.02	28	0.56	11	0.20	-	-	40	0.80
29. การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี	-	-	116	2.32	1	0.02	17	0.34	134	2.68
30. การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตาม ระบอบประชาธิปไตย	-	-	21	0.42	2	0.04	-	-	23	0.46
31. ความมีระเบียบวินัย	7	0.14	138	2.76	68	1.36	14	0.28	227	4.54
32. ความรับผิดชอบ	13	0.26	105	2.10	49	0.98	23	0.46	190	3.80
33. ความซื่อสัตย์สุจริต	14	0.28	54	1.08	44	0.88	3	0.06	115	2.30
34. ความกระตือรือร้น	3	0.06	14	0.28	3	0.06	5	0.10	25	0.50
35. ความสำนึกในความเป็นไทย	3	0.06	412	8.25	16	0.32	5	0.10	436	8.73
36. การมีค่านิยมที่ถูกต้อง	4	0.08	133	2.66	31	0.62	3	0.06	174	3.42
37. ความกตัญญูทดแทน	23	0.46	156	3.30	30	0.60	9	0.18	227	4.54
38. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	4	0.08	195	3.90	52	1.04	1	0.02	252	5.04
39. การตระหนักและเห็นคุณค่า ของทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	1	0.02	210	4.20	7	0.14	3	0.06	221	4.42
40. ทักษะทางภาษาไทย	23	0.46	103	2.06	9	0.18	-	-	135	2.70
รวม	248	4.96	3,439	68.83	1,025	20.52	284	5.68	4,996	100

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ระดับประถมศึกษา มี 39 ลักษณะ ดังนี้

กลุ่มทักษะ(ภาษาไทย) ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 31 ลักษณะ เรียงจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก มี 6 ลักษณะ ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร 29 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 0.58 ความกตัญญูตวกว่ที่ ทักษะทงภษษไทย ลักษณะละ 23 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.46 ความเมตตากรุณษ 21 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.42 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 19 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.38 ความซื่อสัตย์สุจริต 14 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.28 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ การละเว่นเสพสิ่งเสพยัติดให้โทษ ทักษะด้นกรค่นวณ ทักษะด้นกรจ้ดกร ความเป็นผู้นำและผู้ตาม การตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.02 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย ได้แก่ การพึ่งตนเอง ความสามารถเลือกรับและนำความรู้ สากลมาประยุกต์ใช้กับครอบครัวและชุมชน ความยุติธรรม ความเสียสละ สุขภษดี ทักษะ ในการใช้เทคโนโลยี ทักษะทงด้นภษษต่งประเทศ การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี การ รู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 39 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก มี 5 ลักษณะ ได้แก่ ความสำนึกในความเป็นไทย 412 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.25 ความสุภษอ่อนโยน 353 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.06 การตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 210 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.20 ความจงรักภักดีต่อชาติ ศษษนษและพระมหษษษตรีย์ 195 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.90 การรัก ความสะอาด 184 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 3.68 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย สุด ได้แก่ ทักษะด้นกรค่นวณ ความถี่ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.02 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ได้แก่ ทักษะ ทงด้นภษษต่งประเทศ

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 38 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก มี 6 ลักษณะ ได้แก่ ความสุภษอ่อนโยน 171 ครั้ง

คิดเป็นร้อยละ 3.42 ความมีระเบียบวินัย 68 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.36 ความเชื่อเพื่อเผื่อแผ่ 57 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.14 ความขยันหมั่นเพียร ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ลักษณะละ 52 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.04 ความรับผิดชอบ 49 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.98 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.02 ทักษะในการใช้เทคโนโลยี การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย ลักษณะละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.04 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ได้แก่ ทักษะด้านการคำนวณ และทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ

กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 33 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก มี 5 ลักษณะ ได้แก่ การประหยัดและอดออม 40 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.80 ความขยันหมั่นเพียร 30 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.60 ความรับผิดชอบ 23 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.46 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 20 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.40 ความสุภาพอ่อนโยน 18 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.36 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ ความมีเหตุผล ความเมตตากรุณา การมีน้ำใจนักกีฬา การละเว้นเสพสิ่งเสพยติดีให้โทษ การมีมนุษยสัมพันธ์ ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.02 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ได้แก่ ความสามารถเลือกรับและนำความรู้สากลมาประยุกต์ใช้กับครอบครัวและชุมชน ความกล้าหาญ ทักษะด้านการคำนวณ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความเป็นผู้นำและผู้ตาม การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย และ ทักษะทางภาษาไทย

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม จะพบว่าลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับประถมศึกษา มี 39 ลักษณะ ความถี่ 4,996 ครั้ง เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	ความถี่ 3,439 ครั้ง	39 ลักษณะ
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	ความถี่ 1,025 ครั้ง	38 ลักษณะ
กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ	ความถี่ 284 ครั้ง	33 ลักษณะ
กลุ่มทักษะ(ภาษาไทย)	ความถี่ 248 ครั้ง	31 ลักษณะ

ตารางที่ 10 จำนวนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ระดับประถมศึกษา จำแนกตามระดับชั้น

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ระดับชั้น ป.1-2		ป.3-4		ป.5-6		ระดับประถมศึกษา		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. ความมีเหตุผล	2	0.04	17	0.34	38	0.76	56	1.12	113	2.26
2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1	0.02	18	0.36	14	0.28	12	0.24	45	0.90
3. การพึ่งตนเอง	10	0.20	6	0.12	13	0.26	8	0.16	37	0.74
4. ความสามารถเลือกรับ และนำ ความรู้สากลมาประยุกต์ใช้กับ ครอบครัวและชุมชน	-	-	10	0.20	109	2.18	22	0.44	141	2.82
5. ความเมตตากรุณา	13	0.26	24	0.48	30	0.60	34	0.68	101	2.02
6. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	18	0.36	40	0.80	74	1.48	44	0.88	176	3.52
7. การประหยัดและอดออม	8	0.16	42	0.84	70	1.40	16	0.32	136	2.72
8. ความยุติธรรม	-	-	-	-	6	0.12	7	0.14	13	0.26
9. ความเสียสละ	1	0.02	31	0.62	37	0.74	44	0.88	113	2.26
10. สุขภาพดี	12	0.24	16	0.32	12	0.24	16	0.32	56	1.12
11. ความสุภาพอ่อนโยน	24	0.48	123	2.46	79	1.58	326	6.53	552	11.04
12. การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	9	0.18	22	0.44	33	0.66	14	0.28	78	1.56
13. การรักความสะอาด	59	1.18	75	1.50	57	1.14	35	0.70	226	4.52
14. การมีน้ำใจนักกีฬา	-	-	10	0.20	8	0.16	1	0.02	19	0.38
15. การตระหนักในคุณค่าของ การศึกษา	15	0.30	39	0.78	67	1.34	35	0.70	156	3.12
16. ความกล้าหาญ	4	0.08	19	0.38	18	0.36	12	0.24	53	1.06
17. การละเว้นสิ่งเสพติด ให้โทษ	-	-	3	0.06	46	0.92	49	0.98	98	1.96
18. การตรงต่อเวลา	5	0.10	13	0.26	22	0.44	6	0.12	46	0.92
19. ทักษะด้านการคำนวณ	-	-	-	-	2	0.04	-	-	2	0.04
20. ทักษะด้านการจัดการ	-	-	6	0.12	14	0.28	4	0.08	24	0.48
21. ทักษะในการใช้เทคโนโลยี	1	0.02	7	0.14	31	0.62	16	0.32	55	1.10

(ตารางที่ 10 ต่อ)

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ระดับชั้น		ป.1-2		ป.3-4		ป.5-6		ระดับประถมศึกษา		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
22. ทักษะทางด้านภาษา ต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23. ความคิดริเริ่มในการประกอบ อาชีพสุจริต	2	0.04	10	0.20	17	0.34	6	0.12	35	0.70		
24. ความขยันหมั่นเพียร	42	0.84	51	1.02	72	1.44	49	0.98	214	4.28		
25. ความสามัคคี	10	0.20	80	1.60	34	0.68	24	0.48	148	2.96		
26. ความอดทนอดกลั้น	8	0.16	26	0.52	51	1.02	30	0.60	115	2.30		
27. การมีมนุษยสัมพันธ์	4	0.08	18	0.36	12	0.24	14	0.34	48	0.96		
28. ความเป็นผู้นำและผู้ตาม	-	-	18	0.36	15	0.30	7	0.14	40	0.80		
29. การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี	22	0.44	51	1.02	56	1.12	5	0.10	134	2.68		
30. การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตาม ระบอบประชาธิปไตย	1	0.02	4	0.08	18	0.36	1	0.02	23	0.46		
31. ความมีระเบียบวินัย	18	0.36	60	1.20	56	1.12	9	1.86	227	4.54		
32. ความรับผิดชอบ	17	0.34	49	0.98	81	1.62	43	0.86	190	3.80		
33. ความซื่อสัตย์สุจริต	2	0.04	31	0.62	48	0.96	34	0.68	115	2.30		
34. ความกระตือรือร้น	1	0.02	12	0.24	9	0.18	3	0.06	25	0.50		
35. ความสำนึกในความเป็นไทย	4	0.08	361	7.23	14	0.28	57	1.14	436	8.73		
36. การมีค่านิยมที่ถูกต้อง	6	0.12	91	1.82	63	1.26	11	0.22	171	3.42		
37. ความกตัญญูกตเวที	18	0.36	108	2.16	51	1.02	50	1.00	227	4.54		
38. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	12	0.24	76	1.52	17	0.34	147	2.94	252	5.04		
39. การตระหนักและเห็นคุณค่า ของทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	22	0.44	101	2.02	67	1.34	31	0.62	221	4.42		
40. ทักษะทางภาษาไทย	10	0.20	69	1.38	14	0.34	42	0.84	135	2.70		
รวม	380	7.61	1,737	34.77	1,475	29.52	1,404	28.10	4,996	100		

หมายเหตุ ระดับประถมศึกษาในตาราง หมายถึง ทุกระดับชั้น

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามระดับชั้น ดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 32 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ การรักความสะอาด 59 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.18 ความขยันหมั่นเพียร 42 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.84 ความสุภาพอ่อนโยน 24 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.48 การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี การตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลักษณะละ 22 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.44 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีระเบียบวินัย ความกตัญญูกตเวทียุติธรรม ลักษณะละ 18 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.36 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเสียสละ ทักษะในการใช้เทคโนโลยี การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย ความกระตือรือร้น ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.02 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ได้แก่ ความสามารถเลือกรับและนำความรู้สากลมาประยุกต์ใช้กับครอบครัวและชุมชน ความยุติธรรม การมีน้ำใจนักกีฬา การละเว้นเสพสิ่งเสพยติดให้โทษ ทักษะด้านการคำนวณ ทักษะด้านการจัดการ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความเป็นผู้นำและผู้ตาม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 37 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ความสำนึกในความเป็นไทย 361 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.23 ความสุภาพอ่อนโยน 123 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.46 ความกตัญญูกตเวทียุติธรรม 108 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.16 การตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 101 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.02 การมีค่านิยมที่ถูกต้อง 91 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.82 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ การละเว้นเสพสิ่งเสพยติดให้โทษ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.06 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3-4 ได้แก่ ความยุติธรรม ทักษะด้านการคำนวณ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 39 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ความสามารถเลือกรับและนำความรู้สากลมา

ประยุกต์ใช้กับครอบครัวและชุมชน 109 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 2.18 ความรับผิดชอบ 81 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.62 ความสภาพอ่อนโยน 79 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.58 ความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ 74 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.48 ความขยันหมั่นเพียร 72 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.44 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ ทักษะด้านการคำนวณ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.04 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ได้แก่ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ

ระดับประถมศึกษา ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี 38 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ความสภาพอ่อนโยน 326 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.53 ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ 147 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.94 ความมีระเบียบวินัย 93 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.86 ความสำนึกในความเป็นไทย 57 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.14 ความมีเหตุผล 56 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.12 ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อย ได้แก่ การมีน้ำใจนักกีฬา การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย ลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.02 สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับประถมศึกษา ได้แก่ ทักษะด้านการคำนวณ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม จะพบว่าลักษณะความเป็นพลเมืองดีในหนังสืออ่านเพิ่มเติมทุกระดับชั้น มี 39 ลักษณะ ความถี่ 4,996 ครั้ง ดังนี้

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2	ความถี่	380 ครั้ง	32 ลักษณะ
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4	ความถี่	1,737 ครั้ง	37 ลักษณะ
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6	ความถี่	1,475 ครั้ง	39 ลักษณะ
ระดับประถมศึกษา	ความถี่	1,404 ครั้ง	38 ลักษณะ

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 การจัดลำดับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ระดับประถมศึกษา

ลำดับที่	กลุ่มประสบการณ์ ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ทักษะ	สปช.	สสน.	กพอ.	รวม	
		(ไทย) ความดี	ความดี	ความดี	ความดี	ความดี	ร้อยละ
1	ความสุภาพอ่อนโยน	10	353	171	18	552	11.05
2	ความสำนึกในความเป็นไทย	3	412	16	5	436	8.73
3	ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์	4	195	52	1	252	5.04
4	ความมีระเบียบวินัย	7	138	68	14	227	4.54
4	ความกตัญญูกตเวที	23	165	30	9	227	4.54
6	การรักความสะอาด	5	184	27	10	226	4.53
7	การตระหนักและเห็นคุณค่าของ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1	210	7	3	221	4.42
8	ความขยันหมั่นเพียร	29	103	52	30	214	4.28
9	ความรับผิดชอบ	13	105	49	23	190	3.80
10	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	19	93	57	7	176	3.52
11	การมีค่านิยมที่ถูกต้อง	4	133	31	3	171	3.42
12	การตระหนักในคุณค่าของการศึกษา	7	110	36	3	156	3.12
13	ความสามัคคี	5	84	45	14	148	2.96
14	ความสามารถเลือกรับและนำความรู้ สากลมาประยุกต์ใช้กับครอบครัวและ ชุมชน	-	135	6	-	141	2.82
15	การประหยัดและอดออม	13	55	28	40	136	2.72
16	ทักษะทางภาษาไทย	23	103	9	-	135	2.70
17	การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี	-	116	1	17	134	2.68
18	ความอดทนอดกลั้น	12	58	41	4	115	2.30
18	ความซื่อสัตย์สุจริต	14	54	44	3	115	2.30

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลำดับที่	กลุ่มประสบการณ์ ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ทักษะ	สปช.	สสน.	กพอ.	รวม	
		(ไทย) ความดี	ความดี	ความดี	ความดี	ความดี	ร้อยละ
20	ความมีเหตุผล	5	87	20	1	113	2.26
20	ความเสียสละ	-	79	32	2	113	2.26
22	ความเมตตากรุณา	21	56	23	1	101	2.02
23	การละเว้นสิทธิพิเศษให้โทษ	1	84	12	1	98	1.96
24	การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	4	36	24	14	78	1.56
25	สุขภาพดี	-	40	13	3	56	1.12
26	ทักษะในการใช้เทคโนโลยี	-	43	2	10	55	1.10
27	ความกล้าหาญ	4	22	27	-	53	1.06
28	การมีมนุษยสัมพันธ์	2	29	16	1	48	0.96
29	การตรงต่อเวลา	2	25	17	2	46	0.92
30	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4	9	12	20	45	0.90
31	ความเป็นผู้นำและผู้ตาม	1	28	11	-	40	0.80
32	การพึ่งตนเอง	-	20	12	5	37	0.74
33	ความคิดริเริ่มในการประกอบอาชีพ สุจริต	3	17	8	7	35	0.70
34	ความกระตือรือร้น	3	14	3	5	25	0.50
35	ทักษะด้านการจัดการ	1	6	12	5	24	0.48
36	การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบ ประชาธิปไตย	-	21	2	-	23	0.46
37	การมีน้ำใจนักกีฬา	4	8	6	1	19	0.38
38	ความยุติธรรม	-	8	3	2	13	0.26
39	ทักษะด้านการคำนวณ	1	1	-	-	2	0.04
40	ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ	-	-	-	-	-	0.00

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับประถมศึกษา ปรากฏ
เนื้อหาลักษณะความเป็นพลเมืองดี 39 ลักษณะ และมีลำดับมากน้อยดังนี้

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 10 ลำดับแรก
ได้แก่

1. ความสุภาพอ่อนโยน 552 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.05
2. ความสำนึกในความเป็นไทย 436 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.73
3. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ 252 ครั้ง
คิดเป็นร้อยละ 5.04
4. ความมีระเบียบวินัย ความกตัญญูกตเวทิต์ ลักษณะละ 227 ครั้ง
คิดเป็นร้อยละ 4.54
5. การรักความสะอาด 226 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.53
6. การตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 221 ครั้ง
คิดเป็นร้อยละ 4.42
7. ความขยันหมั่นเพียร 214 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.28
8. ความรับผิดชอบ 190 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.80
9. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 176 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.52
10. การมีค่านิยมที่ถูกต้อง 171 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.42

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก 10 ลำดับ
สุดท้ายได้แก่

1. ทักษะด้านการคำนวณ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.04
2. ความยุติธรรม 13 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.26
3. การมีน้ำใจนักกีฬา 19 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.38
4. การรู้จักสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย 23 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ
0.46
5. ทักษะด้านการจัดการ 24 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.48
6. ความกระตือรือร้น 25 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.50
7. ความคิดริเริ่มในการประกอบอาชีพสุจริต 35 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.70

8. การพึ่งตนเอง 37 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.74
9. ความเป็นผู้นำและผู้ตาม 40 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.80
10. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 45 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.90

สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ไม่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ได้แก่
ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 จำนวนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ระดับประถมศึกษา จำแนกตามกลุ่มประสบการณ์และ
กลุ่มลักษณะความเป็นพลเมืองดี

กลุ่ม ประสบการณ์	ลักษณะความเป็นพลเมืองดี					
	เป็นสมาชิกที่ดีของ มนุษยชาติ		เป็นสมาชิกที่ดีของ วงการอาชีพ		เป็นสมาชิกที่ดีของ วงสังคม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ทักษะ (ภาษาไทย)	101	2.02	52	1.04	95	1.90
สร้างเสริม	1,454	29.10	435	8.71	1,550	31.02
ประสบการณ์ชีวิต						
สร้างเสริม	540	10.81	174	3.48	311	6.22
ลักษณะนิสัย						
การงานและ พื้นฐานอาชีพ	145	2.90	73	1.46	66	1.32
รวม	2,240	44.84	734	14.69	2,022	40.47

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับประถมศึกษา
ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามการจัดกลุ่มลักษณะความเป็นพลเมืองดี เรียงลำดับ
จากมากไปหาน้อยได้แก่ เป็นสมาชิกที่ดีของมนุษยชาติ 2,240 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.84
เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 2,022 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40.47 เป็นสมาชิกที่ดีของวงการอาชีพ
734 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.69

กลุ่มทักษะ(ภาษาไทย) ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เป็นสมาชิกที่ดีของมนุษยชาติ 101 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.02 เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 95 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.90 เป็นสมาชิกที่ดีของวงการอาชีพ 52 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.04

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 1,550 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 31.02 เป็นสมาชิกที่ดีของมนุษยชาติ 1,545 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.10 เป็นสมาชิกที่ดีของวงการอาชีพ 435 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.71

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เป็นสมาชิกที่ดีของมนุษยชาติ 540 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.81 เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 311 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.22 เป็นสมาชิกที่ดีของวงการอาชีพ 174 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.48

กลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เป็นสมาชิกที่ดีของมนุษยชาติ 145 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.90 เป็นสมาชิกที่ดีของวงการอาชีพ 73 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.46 เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 66 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.32

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม หนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับประถมศึกษาทุกกลุ่มประสบการณ์ ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดีมากที่สุด ได้แก่ เป็นสมาชิกที่ดีของมนุษยชาติ 2,240 ครั้ง